

Veto

Leuven Studentenweekblad
Jaargang 15, '88-'89
Nr. 5, dd. 24 oktober 1988
ISSN: 0773-5162
Wekelijks

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verantw. Uitg.: Carla Rosseels
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Verschijnt niet van juni tot augustus

Straflijsjes

Niet alleen de studenten zijn te braaf. Ook de rechters zouden die bedenkelijke eigenschap vertonen, en wat meer is, ze zitten er al veel langer mee dan wij. Gevolg: terwijl de studentenwerking zich toch nog kan verheugen op enige vorm van computerhulp – zoals bij het maken van dit blad – moeten rechters nog altijd volkomen eigenhandig hun straflijjes pennen. Maar zij hebben dan weer veel meer mogelijkheden om een eigen beleid door te drukken. Wie er het best van af komt, dat laten we aan uw oordeel over. Pagina 3.

zouden zelfs zwangere mannen niet langer voor overmorgen zijn. Man en vrouw schiep hij hen wel, maar de evolutie schijnt die creatie vlug te achterhalen. Badinter zette alles nog eens op een rijtje, en zag dat het de goede richting uitging. Pagina 7.

Storm

De tijd van de grote Duitse dichters die riepen om 'Sturm und Drang', het moet nu zowat tweehonderd jaar geleden zijn. Na premières van toneelstukken van Schiller en Goethe werden vroeggeboortes vastgesteld en tierden zelfmoord en bandeloosheid welig. Ook vandaag nog? Als dinsdag na de opvoering van 'Don Carlos' de brand in de schouwburg zal zijn gestoken, trekken honderden grimmige studenten in dichte gelederen naar de Naamse op. Zorg dat u er bij bent, op pagina 5.

Verwarring

Vele ondermaanse wezens voelen zich de laatste jaren niet meer thuis op deze wereld. Vrouwen melden zich nu al krijshagig aan om tegen kost en inwoon de wapens op te nemen, mannen trekken in dichte trossen naar mandendagen om te vertellen dat zij óók lief kunnen zijn. Tot overmaat van verwarring

Kotproject ter discussie

De Keizer-koster indachtig

Deze unief heeft de zalige gewoonte *en masse* denkgroepen allerhande te installeren. Enige probleem dat hierbij opduikt, is dat men achteraf doorgaans niet meer het minste gevolg aan het geleverde hersenwerk geeft. Daarom wellicht dat de studenten van Sociale Raad, die vorig jaar in de Denkgroep Studentenhuisvesting meewerkten, enigszins bevreesd waren toen na een jaar intens denken, de denkgroep zijn bevindingen formuleerde in het "Eindrapport, Vaststellingen en Beleidsopties van de Denkgroep Studentenhuisvesting". De voorstellen aangaande studentenkamers, veiligheid, huurcontracten en dergelijke mochten dan wel de moeite waard zijn, vraag was alleen wat er uiteindelijk van terecht zou komen.

De Denkgroep Studentenhuisvesting dwong de beleidsverantwoordelijken als het ware tot het nemen van een reeks beslissingen. Zijn eindrapport stond immers vol beleidsopties: projecten en ontwikkelingen die essentieel werden genoemd voor het goed functioneren van de sektor Huisvesting in Leuven. Je kon ze gewoon niet negeren.

Straal

Helaas, ook de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS) blijkt geen uitzondering te maken op de gewoonte om de gefundeerde oordelen van denkgroepen straal te negeren indien dat toevallig beter uitkomt. In de eerste plaats wordt dan de techniek gebruikt van de denkgroep op haar nummer te zetten: "Julie zijn denkgroep en ook niets meer. Wij nemen de beslissingen." Of om het concreet te vertalen: "Julie mogen wel adviezen geven, maar als het ons mooi uitkomt, voelen wij ons absoluut niet verveeld daar geen rekening mee te houden".

In de praktijk is men niet beschroomd om het Eindrapport meer dan eens te passeren. Zo werd onmiddellijk na het afsluiten van de denkgroep door de Raad van Beheer een *werk*groep Huisvesting geïnstalleerd. Een werkgroep die absoluut geen verantwoording aan de RvS moet afleggen, laat staan dat die werkgroep zich ook maar enigszins gebonden moet voelen door de adviezen van de denkgroep.

Op vorige RvS kwam directeur Studentenvoorzieningen Jan de Vuyst dan op de proppen met het zogenaamde *kotproject*: een sensibiliseringscampagne rond studentenhuisvesting naar studenten en verhuurders toe. Jan had dat natuurlijk niet helemaal op zijn eentje verzonnen, maar hij baseerde zijn voorstel op een uitdrukkelijke beleidsopatie van de denkgroep: "T.a.v. de gebrekkige kennis m.b.t. huurprijzen en huurvoorwaarden bij studenten in het algemeen, en bij studenten uit lagere inkomensgroepen in het bijzonder, dient er een beter informatie- en sensibiliseringsbeleid te komen. Deze informatie dient veelvormig en begrijpelijk te zijn, en tijdig te worden verstrekt. Ook studententorganisaties zelf kunnen hier een voorname rol spelen."

Op het eerste gezicht voldeed het voorstel van De Vuyst hieraan in alle opzichten. Het aanbod van zijn kotproject was geïntegreerd: zowel bestemd voor studenten als kotbazen, gaande van permanente beurs, een rondreizende tentoonstelling, een nieuwe brochure over huisvesting, een panelavond in het Huis der Notarissen, tot grootscheepse evaluatie-oefeningen in de peda's van Studentenvoorzieningen, een radioprogramma op Scorpio en een kotwedstrijd rond "het tofste kot", een *joint-venture* tussen Loko en het Van Dalekollege. Alles zou gedurende één week in november plaats vinden. Een week lang Huisvesting in de fokus, als je wil.

Op de RvS had men het echter zo niet begrepen. De brochure zou "te duur" zijn, de debatavond in het Huis der Notarissen heette dan weer overbodig, de info-stand in Alma over "Veilig koken op kot" zelfs niet gewenst: je gaat de mensen toch niet leren hoe ze kunnen koken op kot waardoor ze van de universitaire eethuizen worden weggehouden? Kortom, er heerste een uitermate skeptische sfeer tegenover het hele project. Nu is een gezonde dosis kritiek natuurlijk niet misplaatst, integendeel. De vraag is alleen met welke bedoeling de kritiek wordt geformuleerd.

In dit opzicht skoren de RvS-kritikasters bedroevend laag. Hun opmerkingen kunnen gezinszins vertaald worden in een bakkermis van de werking van de diensten te verbeteren, om beter naar buiten te treden, laat staan om de ultieme doelstelling, de democratisering van het onderwijs, te bevorderen. Het leek eerder op muggegiften, een beetje chagrijnig commentariëren van de voorstellen. Deze houding mag beschouwd worden als een uiting van een malaise die, als ze niet tamelijk snel omgeboogen wordt, de Sociale Sektor behoorlijk parten zal spelen.

Tic

Sommige figuren beginnen immers van langsom meer de tic te vertonen om echt alles argwanend te bekijken. Reden hiervoor is een latent gevoel van frustratie, zoets als "hier gebeuren dingen waarvoor ik niet het laatste woord heb gehad". Nu is de studentenfractie van

LANOYE - Hij mag dan al een interview met *De Standaard* geweigerd hebben, voor *Veto* wou Tom Lanoye best wel wat tijd vrijmaken. In het "walgelijk kitscherige" buffet van het Antwerpse Centraal Station spraken we hem over een wereld van klerken en zuiplassen: de Vlaamse letteren. Zie pagina 4.

(Foto Hendrik Delagrangé)

Prof Fauconnier over het Mediacentrum

"Ik heb nogal opportunistisch gereageerd"

Informatie is de primaire grondstof van het moderne Westerse bedrijfsleven en derhalve een strategisch wapen in de concurrentiestrijd", aldus de informatiebrochure die werd uitgedeeld bij de opening van het Mediacentrum vorige week. En dat wapen wordt nu ook gehanteerd binnen de universiteit. Met het Mediacentrum, geïnstalleerd in het vroegere kafetaria van Alma II, heeft de bedrijfsweld immers een serieuze voet in huis gekregen in de universiteit. De vroegere koffiehuis staat nu vol met de allernieuwste apparatuur van Apple, Telindus, Olivetti, Philips enzovoorts. Volgens prof Guido Fauconnier, de initiatiefnemer van het project, was die hulp van de industrie noodzakelijk om de achterstand op het gebied van de zogenaamde 'nieuwe media' in te halen.

Veto: Wat wordt precies met de term 'nieuwe media' bedoeld?

Fauconnier: «De nieuwe media moet men plaatsen tegenover meer conventionele media zoals radio, televisie en pers. Ze zijn eigenlijk onder te brengen onder de term 'telematika', een samenbrekking van telecommunicatie en informatika. Conkrete voorbeelden zijn de interactieve beeldplaat en de videokonferentie, maar ook alle toestellen waarmee men op een zeer snelle wijze gegevensbanken kan consulteren. Ook nieuwe toepassingen van conventionele media zoals de digitale televisie worden tot de nieuwe media gerekend.»

Juke-box

Veto: Nieuwe media hebben dus vooral te maken met het snel verwerken van grote hoeveelheden informatie?

Fauconnier: «Dat is korrekt. Traditioneel vervult een medium vier functies. De nieuwe media openen nieuwe moge-

likheden op die vier velden. Er is ten eerste de *allokutatie*, de aansprekking. Vanop één plaats kan men plots een veel groter publiek bereiken. Een tweede functie is de *konsultatie*. Daar waar we vroeger iets opzochten in een boek, of een plaat opvroegen uit een juke-box, kunnen we nu met een druk op de toets gegevens vanuit de verste uithoek van de wereld opvragen. Een derde functie is de *konversatie*. Men kan op een zeer grote afstand, en dit niet alleen met woorden, maar ook met beelden, op een zeer snelle wijze gegevens uitwisselen.»

Veto: Dat betekent natuurlijk wel een gevaar voor de privacy. In hoeverre is er op dat gebied al nagedacht over de band tussen etiek en nieuwe media?

Fauconnier: «Er is inderdaad een gevaar voor de privacy. Ik denk ook aan het gevaar van inbraken in databanken enzovoorts. Ik meen echter dat de wetgever, gedwongen door drukingsgroepen, in staat zal zijn de evolutie te volgen en de privacy te beschermen.»

Kleur

Veto: Houdt die snelle evolutie op het gebied van aanbod van informatie ook niet het gevaar in dat enkele gespecialiseerde mensen het informatieaanbod gaan beheersen en, in het slechtste geval, manipuleren?

Fauconnier: «Het is zo dat de ontwikkeling in de nieuwe media een evolutie in gang kan zetten, waarbij mensen van informatie worden uitgesloten. Ook nu al kan men van grote kenniskloven tussen verschillende groepen van de bevolking spreken. Met de telematische evolutie, eigenlijk een revolutie, wordt die mogelijkheid heel groot. Daarbij dreigt er een concentratie van geld en informatie en dus ook van macht te ontstaan. Die aspecten hangen immers samen. Wie zal in de toekomst bijvoorbeeld bepalen wat er over wie in computers wordt gestopt? En tegen welke prijs zullen we informatie kunnen krijgen, of niet kunnen krijgen?»

«Er wordt al veel over zulke vragen

volg op p. 2

volg op p. 3

Fauconnier over het Mediacentrum

"De prof van tegenwoordig is progressiever dan zijn studenten"

(Foto Hendrik Delagrance)

vervolg van p. 1

nagedacht, maar telkens vanuit een sterk ideologisch gekleurde hoek. Er zijn de doemdenkers, die de hele evolutie als systeemvestigend zien, en er zijn de optimisten, die in de nieuwe media grote kansen zien voor de democratie, in die zin dat steeds meer mensen op een steeds goedkopere manier toegang krijgen tot steeds meer informatie. Maar eigenlijk wordt niet vanuit wetenschappelijk onderzoek nagedacht, enkel vanuit geloof of ongelooft in de nieuwe evolutie.

"Het is in dit verband heel spijtig dat een vak zoals 'Etiek van de media' in het kader van de besparingen afgeschaft is. Om serieus onderzoek te doen op dit gebied moet nochtans geld worden vrijgemaakt. Vooral de technologie-entoesiastelingen van Flanders' Technology zouden ook wel eens mogen denken aan de mensen die de evolutie maatschappelijk en socio-kultureel volgen. Je moet de vraag blijven stellen naar de finaliteit van de technologie. Als de technologie een instituut is dat op zichzelf draait en zijn eigen noden creëert, dan moet die technologie maatschappelijk gekorrigeerd worden. Techniek is goed, techniek is prachtig, maar we moeten bij de ontwikkelingen vragen blijven stellen."

Veto: *Bijvoorbeeld of de overvloed aan informatie die ons op het moment ter beschikking staat niet tot een soort pseudo-informatie verglijdt. Kan men uit die massa informatie nog wel de relevante dingen halen?*

Fauconnier: "Het aanbod aan informatie is exponentieel toegenomen, maar semantisch gezien, wat de kennis betreft die in die informatie steekt, is de evolutie niet proportioneel. Als we dan de vraag stellen naar het pragmatische, naar wat nu in feite met die informatie gebeurt, dan komen we tot de vaststelling dat er helemaal geen evolutie is. Kijk maar eens naar de tonnen data die naar ministeries gaan en die bedoeld zijn om de besluitvorming te versnellen en te verbeteren ..."

"Ook voor ons wetenschappers is het grote aanbod aan informatie een probleem. Iemand die degelijk wetenschappelijk werk wil leveren, moet steeds meer tijd steken in het verzamelen van zijn informatie. Een hopelijk slaagt hij er dan in om de relevante vijf procent van alle bestaande data te verzamelen. Sommige van mijn jongere collega's van het wetenschappelijk personeel zoeken bestendig naar die vijf procent. Dat dreigt een groot probleem te worden. Mensen van mijn generatie halen al eens de schouders op en zeggen: foert, ge kunt het toch niet..."

Veto: *Het nieuwe Mediacentrum staat wel ver af van die reflektierende houding op media. Hoe past het centrum in de opleiding?*

Fauconnier: "Het centrum zal als een soort labo functioneren. Wanneer in een cursus iets aangehaald wordt, dan kunnen we dat nu in het centrum demonstre-

ren. De studenten zullen er in kleine groepjes een aantal keer per jaar werken. In die workshops zullen ze praktisch uitvoeren wat in hun cursus staat."

Veto: *De volledige apparatuur wordt geleverd door bedrijven. Kan de universiteit dit centrum niet zelf starten?*

Fauconnier: "We zouden er nooit in geslaagd zijn dit mediacentrum zelf op te starten. Dit departement zou er zonder sponsoring zelfs niet in slagen enkele van deze apparaten samen te zetten, laat staan de allernieuwste snufjes in de telematica. De universiteit heeft mij erg gestimuleerd om naar de bedrijfswereld toe te stappen."

Polsslag

Veto: *Wat gaat de reactie vanuit de bedrijfswereld zijn als u mensen opleidt met een kritische ingesteldheid ten opzichte van de nieuwe media?*

Fauconnier: "Onze privé-sponsors zijn niet dom. De managers zitten met hun vinger aan de polsslag van de samenleving en ze weten dat het goed staat om te zeggen dat over hun technologie nagedacht wordt aan de universiteit. Ik weet niet of ze het werkelijk interessant vinden of dat het maar een doekje voor het bloeden is. Maar ik ken wel veel mensen in bedrijven die zich ook afvragen waar het met de huidige technologie naar toe moet. Managers zijn niet noodzakelijk engdorkende mensen, weet u."

"Wanneer studenten bij ons leren om de nieuwe evoluties in de media te bevragen, dan vinden zij dat best goed, zolang het maar niet op de nogal naïeve manier van het einde van de jaren zestig gebeurt. Dan zouden ze wel hun vragen hebben bij ons programma."

"Ook de studenten zouden die mentaliteit om tegen alles te protesteren, niet meer waarderen. Studenten zijn zeer pragmatisch geworden. Wanneer je als prof met de studenten praat, merk je dat je meestal nog progressiever bent dan hen. Het is voor mij trouwens een shock te moeten vaststellen dat mijn studenten bijna allemaal keuzeseminariums met een praktijkgerichte inslag kiezen. Een seminarie dat bespiegeld en kritisch over media nadenkt, wordt maar door weinigen gevolgd."

Veto: *Ook de universiteit zelf speelt toch meer en meer de markiegerichte kaart? In het geval van het Mediacentrum is dat toch zeer duidelijk.*

Fauconnier: "De communicatiewetenschappen kunnen zich eenvoudig niet veroorloven om niet op de hoogte te blijven van de nieuwe technologieën. Voor dit project ligt de verantwoordelijkheid uiteraard ten dele bij mij. Ik wil niet dat dit departement tegen een grote technologische achterstand aankijkt. Bovendien wil ik dat mijn studenten niet alleen leren hoe de apparaten in elkaar steken, maar dat ze ook de mogelijkheden van die apparaten leren kennen op het gebied van informatie verzamelen en gebruiken. Daardoor maak je de studen-

ten meer praktijkgericht. We onderwijzen echter geen praktijk om de praktijk. We bouwen enkel een brugge naar de praktijk."

"Aan de andere kant zou u die vraag ook op het rektorat of aan de Algemeen Beheerder kunnen stellen. Daar wil men dat deze universiteit op alle gebieden nauwere banden zoekt met profit en non-profit organisaties, en dat we proberen om van sponsoring te profiteren."

Veto: *De vraag blijft dan toch of het mogelijk is dat bedrijven apparaten schenken aan uw departement en dat u tegelijkertijd kritisch blijft staan tegenover de ontwikkelingen die door die apparatuur in gang gezet worden?*

Fauconnier: "De bedrijven die hun apparaten geleverd hebben, hebben daaraan geen enkele voorwaarde verbonden. Zo dom zijn ze niet. We hebben trouwens vooraf heel open over die zaak gesproken. Ik begrijp hun politiek echter zeer goed. Het is een soort marketing op lange termijn. De studenten leren hier immers hun apparaten kennen. Wanneer ze later tewerkgesteld zijn, in de profit of non-profit sektor, en voor een bepaald informatieprobleem gesteld worden, dan zullen ze zich herinneren dat ze dit probleem vroeger met een apparaat van firma X opgelost hebben. Ze zullen misschien opnieuw naar materiaal van die firma terugrijpen. Ik neem hier mijn verantwoordelijkheid op: ik heb in deze zaak wat opportunistisch gereageerd en gespekuleerd op deze strategieën van de bedrijven. Het was een deal."

Mediamuseum

Fauconnier: "Een gevolg is natuurlijk wel dat als wij het mediacentrum niet van de grond krijgen, als wij niet genoeg studenten voor onze opleiding winnen, dat de bedrijven dan zullen afhaken. Ze zullen ons dan hun nieuwste apparatuur niet blijven leveren. En dan hebben we binnen de kortste keren geen mediacentrum meer, maar een mediamuseum. Dat is het enige gevaar van onze afhankelijkheid van bedrijven."

"Misschien speelt het ook wel in hun achterhoofd, dat ze dit mediacentrum aan hun klanten zullen laten zien. Het is altijd mooi om apparaten te kunnen tonen in een onderzoekscentrum van de universiteit. Voor mij is dat niet dadelijk een probleem. Als het echter zover komt dat ze van ons centrum een promotiecentrum willen maken, en daardoor onze werking belemmeren, dan hoeft het voor mij niet meer. Noteer maar: dan wordt het mediacentrum afgeschaft."

Erik Paredis
Jan Provoost

Dinsdag 25 oktober organiseert de Europakring in MSI 03.18 (20.00 uur) een debat rond het toekomstige mediaplanschap. Prof Fauconnier modereert (zie ook de Agenda).

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejahr en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ± 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort. Behoudens deze restrictie worden brieven geplaatst zoals ze ons bereiken.

Dt-fout

Bij het begin van het artikel over de Grote Prijs Gasthuisberg in Veto nr. 4 van dd. 17/10/88 lees ik met niet geringe verbazing: "En daar wordt je dus woensdag verwacht." Ik herlees de zin, bekijk de lettertjes even van dichtbij, en ja hoor: een loepluizere dt-fout.

De auteur in kwestie (een student uit de tweede licentie germaanse overigens) pleit onschuldig met het argument: "In mijn origineel stond er: En daar wordt u dus woensdag verwacht, ik kan er niets aan doen." Als een illustere Veto-medewerker of -medewerkster denkt dat hij of zij zomaar 'u' door 'je' kan vervangen, dan moet hij of zij weten dat zo iets wel kan leiden tot iets waar germanisten dol op zijn: de enige echte dt-fout.

Over de stijlfout die u veroorzaakt door het willekeurige vervangen van 'u' door 'je', daarover wil ik niet verder uitweiden. Maar wanhoop u niet, misschien wordt u gebruiker van een slimme spellingscorrector die u een dreun veroorzaakt als u nog zo iets waagt te doen.

Toch vond ik het inhoudelijk een goed artikel, maar het oog (van een germanist) wil ook wat. Wilt u dus 'u' niet door 'je' vervangen, want anders ...

Willem Verbruggen

Vlaanderen

Een volk is een historisch gegroeide gemeenschap met een cultuur, taal en levensgewoonte. Tussen de verschillende individuen die zo'n volk uitmaken bestaat er een hechte band die de veiligheid van het volk garandeert. Immers het volk als eenheid verdedigt zich tegen onrecht en bedreigingen van buitenaf. Nu is het evident dat zo'n volk leiders nodig heeft, mensen die het volk vertegenwoordigen. En net zoals niet iedereen het recht heeft chirurg te spelen tenzij men een getuigschrift van geneeskundige studies kan voorleggen, zo heeft de bestuurder een staat, wanneer het gaat over de gezondheid van een heel volk een bewijs nodig van kennis en bekommernis om dat volk: n. dezelfde eigenheid als dat volk, dezelfde nationaliteit. Het is toch niet denkbaar dat mensen die nog niet genaturaliseerd zijn omdat ze hier niet lang genoeg verblijven en dus onmogelijk de nodige kennis over dat volk en land kunnen verworven hebben, of omdat ze zich duidelijk anders dan de autochtonen willen opstellen over de toekomst van dat volk

kunnen beslissen! Men vindt ongelijkheid in het beroepsleven noodzakelijk maar in het alomvattende politieke leven vindt men het een schande, althans volgens Dunbar Dumglog.

Nemen we het voorbeeld van de Waalse immigranten in Brussel. Iedereen weet hoe het ertoe geleid heeft dat de Vlaamse bevolking in eigen streek politiek praktisch bijna monddood werd en nu bijna als vreemdelingen in eigen streek beschouwd worden. Reden genoeg om geen stemrecht te verlenen aan immigranten. Men zal misschien beweren dat ze zich toch integreren. Sommigen ja, lang niet allemaal! Vreemde culturen zijn verrijkt als ze slechts in beperkte mate voorkomen, niet als ze in die mate aan de autochtone bevolking opgedrongen worden dat ze tot een verarming van eigen cultuur leidt. Een mengelmoes van verschillende culturen kan moeilijk nog cultuur genoemd worden. Kleine groepen zetten zich hier over heen, maar geen hele volksverhuizingen. Misschien een paar voorbeelden die de wil tot integratie sterk in twijfel trekken. Bekijken we de Islamieten die qua cultuur misschien het sterkst van ons verschillen. Ze erkennen ons rechtssysteem niet en willen een parallelle orde op ons grondgebied, ze willen geen varkensvlees op school tijdens de kooklessen, geen godsdiensten, enzovoort.

Wie loopt er dan nog hoog op met de integratie? Een ander voorbeeld dat de trouw aan het eigen rechtssysteem groter is dan die waarin ze zich zogezegd wensen te integreren, is het feit dat koning Hassan van Marokko tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in Nederland (waar de immigranten wel stemrecht hebben) opriep om niet aan de stemming deel te nemen. Een oproep die massaal opgevolgd werd. De vraag die ik me dan stel is: Willen ze wel integreren of blijven ze enkel uit materiële behoeven? Zij die willen integreren en zich één van ons willen voelen naturaliseren toch gewoon, aanvaarden onze cultuur en voelen zich hier thuis. Ze hebben daarmee evenwel rechten als ons, maar, en daar komt de kat misschien op de koord, ook evenwel plichten als ons. Ik wil één ding duidelijk stellen: ik ben geen racist! Iemand die dat beweert na dit te lezen te hebben moet het verschil tussen ras en cultuur eerst leren. Ik ben voor het behoud van mijn eigen Vlaamse cultuur in Vlaanderen. Ik hou van mijn volk, van zijn cultuur, en dit heeft niets met racisme te maken

Patrick Nijs

Veto, jaargang 15 nr. 5 dd. 24 oktober 1988

Redaktieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofdredaktie: Erik Paredis

Redaktiesekretaris: Carla Rosseels

Redaktie: Johan Reyniers, Jan Van der Linden

Doka: Hendrik Delagrance, Filip Dutoit, Peter Galmusera

Lay-out en vormgeving: Katrien Callens, Luc Janssens, Alexandra Melis,

Erik Paredis, Johan Reyniers, Carla Rosseels, Jan Van der Linden

Tekeningen: Urbis

Medewerkers: Katrien Callens, Lut De Boel, Ann De Preter, Luc Janssens,

Walter Pauli, Jan Provoost, Geert Sels, Claudia Van de Velde

Kommaneuwer: Paul Vandeput

Eindredaktie: Erik Paredis

Oplage: 8000 eksemplaren

Zetwerk: Alfaset Leuven

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste donderdag voor verschijnen om 14.00 uur op het redaktieadres bezorgen

Redaktievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 uur

Universitaire konferentie van Walter Van Gerven

Het beleid van de rechter

Op donderdag 27 oktober zal prof Walter Van Gerven een conferentie houden over de wereld van de jurist. Hij verdedigt daarin de mening dat elke jurist, en in het bijzonder de rechter, niet zomaar geketend ligt aan de letter van de wet, maar dat hij ook een beleid voert. De jongste tijd lijkt er in sommige gevallen echter meer sprake te zijn van een wanbeleid. Als oorzaak wordt dan de volledige politisering van de magistratuur genoemd. Van Gerven, pas benoemd aan het Europees Hof van Justitie in Luxemburg, houdt zich daarover op de vlakte. De diskretie van de rechter, weet u wel.

Van Gerven verdedigt sinds lang de stelling dat de rechter geen automaat is die de wet zonder meer toepast, maar dat hij een beleid moet voeren. De wetgeving is zeer algemeen opgesteld, spreekt zichzelf soms tegen en vertoort grote lakunen. De rechter, die steeds in een concreet geval moet oordelen, moet dus keuzes maken. Vaak gebeurt dat aan de hand van niet-juridische argumenten, die dan al even vaak ongesproken blijven. Controle op de rechtspraak wordt daardoor moeilijk, zoniet onmogelijk.

Plaag

De vraag die dan onmiddellijk rijst, is hoe dit systeem gerechtvaardigd wordt. Rechters worden immers niet verkozen en zouden op die manier hun individuele waardeoordelen kunnen opleggen. Is zoiets verzoenbaar met een democratisch systeem? Van Gerven antwoordt daarop door één onderscheid te maken tussen 'politiek' en 'beleid'. Het kan natuurlijk niet dat een rechter de plaats van de wetgever inneemt. Als voorbeeld van een rechter die wel optrad als wetgever citeert hij de Fransman Magnaud, rechter rond de eeuwwisseling. Deze was zo aangegrepen door de wantoestanden van zijn tijd, dat hij geen rekening hield met de wetgeving. In zijn vonnissen trok hij steeds de armen voor. De rijken konden bij hem hun rechten niet laten gelden, hoe legitiem die ook waren.

Het is niet omdat de wetgeving later vaak in de zin van Magnauds denkbeelden gewijzigd is, dat zijn handelswijze minder verkeerd was. Het is niet aan de rechter om de lichtbakens te zetten, maar aan de wetgever. Het beleid van de rechter is beperkt door de grenzen van de wetgeving en de algemene rechtsbeginselen (algemene principes die niet expliciet in de wet staan zoals goede trouw, rechten van de verdediging, billijkheid, ...). Een goed voorbeeld is de aansprakelijkheid bij auto-ongevallen. Toen dit een plaag begon te worden was daarover nog niets geregeld in de wet. De rechters konden natuurlijk niet wachten op een nieuwe wet.

Een oplossing werd daarom gevonden in een zinsnede in een artikel, dat de aansprakelijkheid voor zaken in het algemeen regelde. Die zin was duidelijk niet bedoeld als praktische rechtsregel, maar had meer een verbindende functie. Toch leidde de rechtspraak daaruit af dat de bestuurder van de wagen aansprakelijk is voor de schade, tot bewijs van het tegendeel.

Het beleid van de rechter kan zo ver gaan bepaalde misdrijven niet te vervolgen. Is dat dan niet in tegenspraak met het

bovenstaande? Niet als je weet dat de rechter op grond van algemene rechtsbeginselen als billijkheid inderdaad oude, maar ook nieuwe wetten kan milderen. Een bekend voorbeeld is abortus. De wet is zeer duidelijk: abortus is strafbaar. Maar sinds de wet gestemd is, is de publieke opinie geëvolueerd. Dat de wet nog niet gewijzigd is, ligt aan de onmacht van het parlement dat maar niet tot een eensezinde rechtswijziging kan komen.

De meeste rechters beslissen, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen, in het geval van abortus tot niet-vervolg. Maar niets garandeert dat dat overal het geval is. Het Hof van Beroep van Gent bijvoorbeeld denkt anders over de abortusproblematiek en vervolgt wél. Het kan dus een hoop schelen in welk rechtsgebied je woont. Uiteraard leiden zulke situaties tot rechtsonzekerheid: hoe kan je nog weten of je al dan niet onrechtmatig handelt?

Van Gerven beaamt dit. Het is de prijs die men moet betalen voor de onafhankelijkheid van de juristen. Er zijn wel pogingen geweest om tot een coördinatie van het vervolgingsbeleid te komen door een soort college van de procureurs-generaal van het Hof van Beroep op te richten. Dat is niet gelukt, omdat de magistraten zo'n college als een afbouw van hun bevoegdheden zagen. Het kan nochtans anders. In Nederland bijvoorbeeld is het algemeen aanvaard dat de Minister van Justitie algemene richtlijnen stuurt naar vervolgende ma-

gistraten.

De Rechterlijke Macht is dus veel meer dan alleen maar de uitvoerder van de wetten. Je kan haar gerust een machtig orgaan noemen. Toch is ze niet onwetsbaar, verre van. Ze wordt bedreigd door twee gevaren: politisering en een gebrek aan middelen.

Om te beginnen is er de benoeming van de rechters: tot nu toe gebeurt dit op voorraad van de politieke partijen die in de regering zitten. Weliswaar is de magistraat na zijn benoeming onafhankelijk - hij is immers principieel onafzetbaar - maar dat is geen voldoende waarborg voor een onpartijdige rechtspraak: de partijen kunnen in beginsel vooraf nagaan of de kandidaat hun politiek wel voldoende toegewijd is.

Van Gerven benadert deze problematiek voorzichtig. Veel voorzichter allezins dan de voorzitter van de Vlaamse Juristenvereniging, prof Marcel Storme, volgens wie de toestand voor de lagere rechtsholles werkelijk dramatisch is. Daar is het de laatste tijd voorgekomen dat juristen tot rechter benoemd zijn zonder dat ze zelfs maar enige ervaring hadden. Het volstond dat ze in hun tuin een bord plaatsten met de verkiezingsfoto van kandidaat X. Ook is volgens Storme de waardigheid van de magistraat de jongste tijd ernstig toegenomen: er zijn nu opvallend meer tuchtzaken tegen magistraten dan vroeger, wat erop wijst dat vooral de nieuwe magistraten hun taak minder ernstig nemen.

Van Gerven pleit voor een zo groot mogelijke spreiding van de uitverkoeren over alle lagen van de bevolking. Een in politiek opzicht evenwichtige verdeling dus, met dien verstande dat de besten moeten gekozen worden. Maar daar ligt natuurlijk het probleem, en daarom staat hij achter het voorstel van Wathelet om 'magistratenscholen' in te richten.

Maar hoe bedenkelijk is het huidige

VAKATURES

VRIJGESTELDE KRINGRAAD

1 halfjase betrekking

De persoon (m/v) die meent in aanmerking te komen moet zeer dynamisch zijn en beschikken over degelijke organisatorische en administratieve capaciteiten. De kandidaat is op de hoogte van de werking van de Algemene Vergadering van Kringraad en haar vertegenwoordiging in de respectievelijke beleidsorganen van de KU Leuven. Hij staat in voor de dagelijkse werking, administratie en begeleiding van de Algemene Vergadering van Kringraad. Hij zorgt studiewerk aangaande problematieken over universitaire aangelegenheden in het algemeen en universitair onderwijs in het bijzonder.

Verder onderhoudt hij contacten met kringvertegenwoordigers en andere aktievelingen in de verschillende fakulteitskringen.

Hij werkt onder een bediendekontract van bepaalde duur dat afloopt op 31 augustus 1989.

Schriftelijke sollicitaties, met CV, motivering en vermelding van de speciale ervaringen die voor Kringraad nuttig kunnen zijn, moeten ten laatste woensdag 9 november om 17.00 uur op het sekretariaat van Kringraad toekomen, t.a.v. Paul Vandepuut, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Personen die solliciteren dienen aanwezig te zijn op de AV van Kringraad op donderdag 10 november om 20.00.

system ook vindt, er zijn nog geen voorbeelden gevonden van duidelijk partijpolitieke uitspraken. En op enkele uitzonderingen na, die door de media in het lang en breed besproken worden, is de magistratuur zowel volgens Storme als Van Gerven in het algemeen moreel van een hoog gehalte. Waarop je dan weer kunt zeggen dat één roet appel de hele mand bederft. De gevoeligheid bij het publiek moet een reden te meer zijn om de situatie onder ogen te zien en te bestrijden. Wil men het vertrouwen het publiek in de rechtspraak behouden, dan vereist dat dat rechters zonder uitzondering onbesproken blijven.

Geld

Een bijkomende bedreiging voor een efficiënte rechterlijke macht is het gebrek aan middelen. In tegenstelling tot andere landen is de begrotingspost voor het departement Justitie altijd minuscule gebleven. Informatisering bestaat er nog niet, er is te weinig personeel om de

magistraten bij te staan... Kortom, de magistratuur heeft niet voldoende middelen om haar taak naar behoren te vervullen. Gevolg: het duurt steeds langer voor de burger zijn proces krijgt. Dat kan bovendien een klasse-element in de rechtsbedeling brengen: iemand die geld genoeg heeft, kan zijn rechtszaak soms laten aanslepen tot ze verjaart. Witte-boordkriminaliteit wordt dan ook veel minder vervolgd dan kruimeldiefstallen. Kan de magistratuur dan echt geen druk uitoefenen om voldoende middelen te krijgen?

De rechters zijn te braaf geweest, antwoordt van Gerven. Het is natuurlijk ondenkbaar dat ze gaan staken. Dat zou een ramp voor het land zijn. Maar er had al veel bereikt kunnen worden als de hoogste rechters samen naar de Minister van Justitie gestapt waren om hun nood te klagen. Het probleem is dat rechters van elkaar niets (willen) afweten. In andere juridische beroepen is het de gewoonte dat kollega's geregeld met elkaar praten over hun vak. Bij rechters niet, en dat is een bijkomende oorzaak van het gebrek aan uniforme rechtspraak op sommige terreinen. Het zou al een grote verbetering zijn als ze door middel van een jaarverslag op de hoogte bleven van op welke uiteenlopende manieren ze analoge problemen oplossen.

Braaf

Misschien is de 'braafheid' van de rechter wel inherent aan het ambt. In zijn geruchtmakende openingsrede legde procureur-generaal Krings er de nadruk op dat de rechter zeer voorzichtig moet zijn als hij zijn mening uitspreekt. Hij zet er zijn geloofwaardigheid mee op het spel. Het is een must voor een behoorlijke rechtsbedeling dat wie voor een rechter komt, erop kan vertrouwen dat de rechter onbevooroordeeld staat tegenover zijn zaak. Daarom is het beter dat de persoonlijke opvattingen van de rechter niet bekend zijn. Kortom, de rechter moet zich afzijdig houden. Hij moet boven het 'gewoel' staan.

Voor die redenering is veel te zeggen. Maar mag een rechter ook zwijgen als het gaat over de bedreigde positie van de magistratuur zelf? Van Gerven geeft de indruk zich ook hier niet te ver te willen uitspreken. Op de vraag of het niet wenselijk is de onafhankelijkheid van onderzoekrechters, die door de Minister van Justitie zonder meer overgeplaatst kunnen worden, even goed te beschermen als die van de 'zittende magistratuur' verklaarde hij zich onbevoegd. Het is zijn terrein niet en hij zou niet graag stommeitien vertellen. Toch moet iemand met zijn ervaring daar al eens over nagedacht hebben. Het is essentieel voor de behoorlijke rechtsbedeling dat het gerecht goed kan werken. Daar is geld voor nodig en niemand is beter geplaatst dan de rechters om daarop aan te dringen. Ook in het publiek.

Katrien Callens
Luc Janssens

Prof Van Gerven geeft op donderdag 27 oktober een universitaire conferentie over 'De wereld van de jurist: droom of daad?'. Grote Aula, 19.00 uur, inkom gratis.

GOD MET ONS

Met het begin van het nieuwe academiejaar is er binnen de kring van de godsdienstwetenschappers, Katechetika, een verfrissende wind beginnen waaien. Twee keer deden de godsdienstwetenschappers op het einde van het vorige academiejaar een poging om kringverkiezingen te organiseren, maar met beperkt succes: er werden immers geen kandidaten gevonden voor de functie van koördinator. Voor bijna alle andere kringfuncties werden toen nochtans wel medewerkers gevonden, maar dus geen koördinatoren.

Maar 'de Geest blaast waarheen hij wil' (Joh. 3,8) en, zo blijkt nu, ook wanneer hij wil. Want verleden week konden de godsdienstwetenschappers plotseling toch nog naar de stembus trekken. Onder het motto "Katechetika bestaat, laat het ons bewijzen" - een variatie op de slogan op de Katechetika-T-shirts "Katechetika bestaat, God heeft het bewezen" - boden zich Petrouchka Rogge en Erik Joris als nieuw koördinatorteam aan. Petrouchka was vorig jaar al actief als koördinator. Erik, die in tweede kan zit, is ook een bekend gezicht in de kring.

Omwille van die continuïteit ligt het programma van de nieuwe ploeg helemaal in de lijn van de 'traditionele' Katechetika-politiek en de verkiezingen konden dan ook beschouwd worden als een test voor die politiek. De uitslag bevestigd dat de godsdienstwetenschappers tevreden zijn met wat er de afgelopen jaren in hun kring gebeurd is. Noodieden zoveel studenten mee aan de verkiezingen en meer dan 90% stemde voor het nieuwe team. Katechetika bestaat dus. Nu God nog. (Ralf Wellens)

Kotproject verworpen

vervolg van p. 1

zelfsprekend ook van mening dat de RvS alle politieke beslissingen neemt en daarvan de volle verantwoordelijkheid draagt, en dat persoonlijke eskapades van ondernemende personeelsleden best zo nauwlettend mogelijk in de gaten gehouden worden. Een initiatief als het "kotproject" dat geheel in de geest van de Denkgroep genomen wordt, verdient ons inziens echter meer krediet.

Vingertje

In plaats van een beetje te lullen over details en met het vingertje te wijzen naar kleinigheden, zou de RvS zijn energie best aan andere zaken besteden en zich bezinnen over hoe men een stimulerende politiek voor de Sociale Sektor kan ontwikkelen. Zo'n houding

moet op twee niveaus uitgespeeld worden: intern en extern. Alleen moet dan zowel intern als extern een consequente politiek gevoerd worden. Niet zoals het nu gebeurt dus: het personeel van Studentenvoorzieningen dat onder de Raad staat, wordt met argusogen in de gaten gehouden en zo nodig op de vingers getikt, terwijl men tegelijkertijd blij geeft van een haast genante onderdanigheid naar de hogere universitaire bonzen. Fraai is anders.

Ondanks deze keizer-koster mentaliteit gaat het kotproject "in een af andere vorm" toch door. De brochure is geschreven, de kotwedstrijd begint bij de organisatoren vorm te krijgen, aan de andere projecten wordt stevig doorgevoerd. Gelukkig maar.

Walter Pauli

Tom Lanoye in de literaire wereld

"Ik doe teveel mijn best"

Toen Tom Lanoye zeven jaar geleden in een wankel bootje van letteren van wal stak, was iedereen bereid hem voor gek te verklaren. Vandaag liggen de zaken iets anders: het 'slagerszoonje' is groot geworden. De enen noemen Lanoye een fenomeen, anderen hebben het over het enfant terrible, maar niemand slaagt er nog in hem in het vergeethoekje te drukken. Omdat vorige week zijn roman *Alles moet weg* verscheen en omdat Lanoye deze week in Leuven een performance brengt, had Veto een gesprek met iemand die optreedt 'voor de kick, het geld en de publiciteit' (in die volgorde). Een ontluisterende kijk op de wereld der letteren.

Veto: *Sinds je terug bent uit Nederland treed je hier voor volle zalen op. Is Lanoye het zoveelste voorbeeld van de Vlaming die eerst in Nederland moet doorbreken om hier aan de bak te kunnen komen?*

Lanoye: «Blijkbaar wel, hé. Het is niet zo dat ik gepland heb in Nederland te gaan spelen om dan hier door te breken, maar zo is het toch gegaan. Ik ben om twee redenen naar Nederland getrokken. Ten eerste om er veel te leren, want er is een groot circuit dat goed georganiseerd is. Ten tweede is het financieel ook beter. Ik wou die roman schrijven, en als kleine zelfstandige, mijnheer, belastingen, sociale lasten, je kent dat wel. Een boek schrijven is echt duur, een luxe bijna. Ik ben daar zowat vijf jaar mee bezig geweest, en twee jaar daarvan heb ik echt geschreven aan een tempo van twee maanden optreden, liefst in Nederland en daarmee veel geld verdienen, om dan twee maanden te kunnen schrijven. Een bijkomend effect van die Nederlandse optredens is dan dat je in België doorbrekt, wat nog vergeten werd door het succes van de *Taalstrijd*.»

Beaufort

Veto: *In België is bovendien de herinnering aan je optreden op 8 Beauforts nog levendig. Alle zogenaamde echte schrijvers zijn er afgegaan, de misprezen Tom Lanoye maakte furore.*

Lanoye: «De echte schrijvers zijn inderdaad afgegaan, en ik weiger te aanvaarden dat dat alleen maar aan de omstandigheden ligt, aan wat er technisch allemaal fout is gegaan. Het ligt ook aan die mensen zelf. Van de kollegae krijg ik dan een meewarige of woedende blik, al naargelang. In het artiestenfoyer hangen ze daar werkelijk de artiest uit, ze drinken zich strontzot en nadien gaan ze op een podium naast de mikrofoon slecht staan voorlezen. Vanaf hun zestiende hebben die allemaal dat romantische ideaal van de auteur, en zij spelen dat na. Alles wat daar niet in past, is geen literatuur. Ik begrijp dat niet en ik hou daar niet van. Ik probeer zo goed mogelijke dingen te schrijven en zo goed mogelijke optredens te doen. In vergelijking met die anderen ben ik eigenlijk een heel saai ventje.»

«Waar ik het schijf van krijg, dat is dat academische dat hier rond de literatuur hangt. Op een of ander kolkokwium komt dan een prof te voorschijn die de eskimoliteratuur heeft doorplozen en dan zegt "De eskimo's, die mensen zingen, dansen, die neuken op hun gedichten, dat is in de cultuur verweven!", en dan zie je hier die vijf tbc-liders bij elk optreden zat als een kanon rondlopen. Dat vind ik dus niet

beveer is dat als auteurs veel meer zouden werken, voor een eigen boek, voor de eigen representatie, en als zij daarvoor zouden zoeken en knokken, dat het dan veel beter zou gaan met de literatuur. En ik word nu eigenlijk geremd door het feit dat er maar weinig mensen zijn, die zo ver willen gaan. Er zouden literaire videoklubs moeten zijn, er zouden meer goeie poëzieavonden moeten kunnen.»

Ben

Veto: *Met die theorie sta je zo goed als alleen. Doordat je de zaken tot het uiterste doordrijft, is het nu wel zo dat je niet meer als schrijver wordt aanvaard.*

Lanoye: «Dat klopt. Ik zal bijvoorbeeld nooit een literaire prijs winnen, nooit, nooit. En als ik er een kreeg, dan zou ik hem weigeren. Zoiets verveelt mij absoluut niet, dat is iets waar ik voor kies, en dat moet je dan maar tot in de konsekventie dragen. Ik weet nu al via via, het roddelcircuit, want dat soort dingen komen ze mij wel vlot vertellen, dat ik niet genomineerd zou zijn voor die NCR-debutprijs, wat uiteindelijk vrij belachelijk is, maar ook erg vanzelfsprekend.»

«Jules Deelder vind ik één van de twintig beste stilisten uit de letteren, op dit moment, maar die wordt ook niet voor vol aanzien als schrijver. Je kunt hier blijkbaar wel professor in de literatuur zijn, of journalist, of priester, of leraar, en ook boeken schrijven én voor vol worden aanzien. Maar van zodra er amusement bijkomt, en entertainment, en medium, dan laten ze je vallen. Da's puur een kwestie van *street credibility* binnen het literaire milieu. Je moet in de juiste kafees komen, je moet de juiste meningen en vrienden hebben en braaf wachten tot die recensenten en leden uit de commissies het oké vinden dat jij wat belangstelling krijgt. Ik hou mij daar niet mee bezig.»

«Ik word binnen die wereld zo'n beetje als een Ben Johnson behandeld: "Je wilt wel maar het is vals. Je laat de mensen lachen, da's makkelijk om goedkoop succes mee te halen." Ze behandelen mij als de uitslover van de klas, ik doe teveel mijn best.»

Stront

Veto: *Een andere kritiek waardoor je geen schrijver zou zijn betreft de bronnen die je gebruikt. Dat zijn dan vooral populaire dingen als strips, films. En het taalje dat je gebruikt is ook al niet erg hoogstaand.*

Lanoye: «Het is nogal gemakkelijk om zeggen dat ik geen literaire roots zou hebben. Dat is juist wat er verkeerd is aan die academici. Die mensen zitten de hele tijd literatuur over literatuur en bij literatuur te schrijven, en dat is steriel, volgens mij leidt dat nergens toe. Een boek dat begint met vijf citaten uit de wereldliteratuur smijt ik weg tegenwoordig, ik vind dat niet te lezen. Iemand die vijf citaten nodig heeft van andere mensen om de lezer te overtuigen van het feit dat hij niet achterlijk is, die lees ik niet, want zo iemand heeft een zwakke persoonlijkheid en kan volgens mij geen

boeiend boek schrijven. Dat is natuurlijk verregaand want dan moet je ook James Joyce opzij zetten. Wel: ik lees liever Walschap dan Joyce. Joyce schrijft met zijn hoofd en Walschap met zijn buik, en dat vind ik dus beter.»

Veto: *Sinds kort wordt alom gesproken over een nieuwe generatie dichters in Vlaanderen. Men heeft het dan over mensen als Van Bastelaere, Spinoy. Jij wordt daar nooit bij vermeld.*

Lanoye: «God zij dank niet, nee, en ik hoop dat ik daar nooit bij vermeld word. Het is zo wat wij tot zeer verschillende strekkingen behoren. En ik vind dat zij niet, binnen hun genre, de risico's nemen die ik neem. Bij elk optreden neem ik een dubbel risico: als het slecht is verlies ik mensen die naar een optreden komen, én verlies ik ook mensen die een boek zouden willen lezen, want van een lul lezen ze geen boek. Ik zeg dat je vanzelf risico's genoeg moet nemen, om volledig te kiezen voor wat je beweert te zijn. Ik beweer iemand te zijn die volledig leeft van en voor zijn creativiteit. Ik zou niet aanvaarden dat ik om het even welke andere job zou moeten doen, en ik ben bereid om daar heel veel stront voor te stikken, en ik ben bereid om daar heel veel interviews voor te geven. Dat is een keuze.»

«Ik ben nu zeven jaar bezig, de eerste drie jaar heb ik het iets gemakkelijker gehad dan mensen in de Sahel, ik heb toen als *garçon* gewerkt en toen vaak slechte optredens gedaan waarna ik dacht: hoe moet ik nu verder doen? zal het wel lukken? Ik werk en werk, na zeven jaar blijkt dat goed te gaan en dan komen ze ineens af met twee licentiaten die in hun vrije tijd twintig gedichten schrijven, en dat zijn dan de echte auteurs. Dat zullen best wel goeie gedichten zijn, maar ik vind hen niet extreem genoeg, hun persoonlijkheid komt niet volledig tot uiting.»

«Toen vijf jaar geleden mijn eerste boekje verscheen kwam iemand mij zeggen: "Over vijf jaar spreekt hier niemand nog over u." Ik denk daar vijf seconden over na en denk dan: ik zal er voor zorgen dat het niet waar is. Ik heb dat Van Bastelaere ook al horen zeggen, maar het is gewoon niet waar. Ik ben ervan overtuigd dat Van Bastelaere over vijf jaar nog altijd zal publiceren, maar hij zal het erg moeilijk hebben om de top te halen, die ik ooit zal halen. Wat ik nu doe, is allemaal nog maar het begin, en daarvoor neem ik nu risico's. Misschien blijkt dat niet waar te zijn en lig ik volgend jaar in de goot, maar ik zal dan

toch de voldoening gehad hebben van echt tot op het bot te zijn doorgestaan met een totaalconcept, dat veel meer buiten de grenzen gaat dan de andere.»

«Ik lees die andere dichters wel, ik vind ze ook goed, maar het is mijn genre niet. Waarmee ik eigenlijk zeg dat ik er geen reet aan vind, maar dat wil ik zo niet formuleren. Het zegt mij niets omdat het altijd hetzelfde is. Voor mij moet er niet alleen *fun* bijkomen, maar ook verandering. Het is niet zo dat elk verhaal of gedicht altijd hetzelfde is.»

Staart

Veto: *Vind jij van jezelf dat je de poëzie vernieuwt?*

Lanoye: «Dat is een moeilijke vraag. Zeker en vast wel de behandeling van de poëzie. Ik werk nu aan een bundel die *Hanestaart* zal heten. Die gedichten zullen een complete vermenging van stijlen vertonen. Daar staan experimentele dingen in, parlando, vormvaste gedichten. Vergeleken met *In de piste* zal dat veel meer nieuw zijn.»

«Wat zeker nieuw is, is de combinatie van alles wat ik doe. Van in het begin heb ik gezegd dat ik genres en stijlen wil vermengen. Omdat dat aansluit bij mijn persoonlijkheid, en omdat ik denk, dat dat teken van deze tijd is. Als ik rond mij kijk, in architectuur en muziek, zie ik die vermenging ook, en dat sterkt mij. *Alles moet weg* is ook een mengeling van allerlei stijlen. Dat uit zich ook in de vorm, de lettertypes die voor elk hoofdstuk verschillend zijn.»

Veto: *Het zoveelste bewijs dat je voortdurend de lastige jongen wilt uithangen die persé anders wil zijn. Je cultiveert je imago van angry young belg ook wel zorgvuldig.*

Lanoye: «Natuurlijk doe ik dat. Ik vind dat schoon. De beste is "de Johnny Rotten van de Vlaamse letteren", uit het weekblad *Kuifje* komt dat. En zoiets vind ik plezant om achteraan op een boek te zetten, en dan te weten dat Hugo Bousset dan bloed spuwt als hij dat leest, want zoiets zet je niet achteraan op een boek. Uiteindelijk ligt de pretentie veel meer bij zo'n typen dan bij mij, omdat zij zich altijd zo bloedig au sérieux nemen.»

Johan Reyniers
Claudia Van de Velde

Op donderdag 27 oktober kunt u Tom Lanoye aan het werk zien in Auditorium Minneapolis.

De Tijd speelt Don Carlos

Welaan, vermete!

Het toneelgezelschap *De Tijd* opende andermaal het teaterseizoen in de Singel (Antwerpen). Na *Macbeth*, vorig jaar, koos regisseur Ivo van Hove ook dit keer voor een klassiek stuk: *Don Carlos* van Friedrich Schiller. En ze hebben het wéér gedaan, want ook nu druipen de resten van de vette De Tijdsignatuur van de opvoering. Als u echter zin hebt om eens iets lekker vetvigs te doen, dan moet u op 24 oktober naar de Stadsschouwburg.

Helemaal nieuw in Leuven is dit verhaal niet. In het voorjaar van '86 brachten de teaterwetenschappers, onder begeleiding van Paul Peyskens, al een *Don Carlos* op de planken. De betrokkenen zullen wel ervaren hebben dat het integreren van de tekstlagen geen gemakkelijke klus was. De tekst van Schiller (1759-1805) laat zich immers op verschillende vlakken lezen.

Hij laat zich bijvoorbeeld lezen als familiedrama. De liefde van prins Carlos voor Elisabeth van Valois dreigt de Spaanse koningsfamilie uit elkaar te rukken. Temeer omdat Elisabeth ten gevolge van een marriage de raison (de vrede tussen Frankrijk en Spanje) de vrouw van Filips II én (stief)moeder van Carlos wordt.

Het stuk is echter net zo goed een vriendschapsdrama. Carlos laat zich in zijn verleidingspogingen bijstaan door zijn studievriend, de markies van Posá. Wanneer de koning verneemt wat er allemaal aan de hand is, staat Posá voor een tweestrijd: zwichten voor het gezag of trouw aan zijn vriend? Hij besluit zichzelf op te offeren.

Ook als politieke tragedie zou dit stuk het niet slecht doen. Posá, de idealist uit de Nederlanden, wil Carlos overhalen de *Brabantse opstandelingen te komen leiden*. Daartoe moet hij echter proberen Alva te verdringen als legeraanvoerder.

Men kan er nauwelijks buiten dat Schiller de scène wou ombouwen tot een politiek forum waar hij de verlichtingsidealen van zijn tijd naar voren kon brengen. De markies van Posá is een vrijheidsstrijder avant-la-lettre, in tegenstelling tot Filips II, die de belichaming is van de ijzeren monarch.

Wat zou Van Hove maken van deze complexe gegevens? Van tevoren liet hij al in zijn kaarten kijken: "De werkmethode die we hanteren en die zich stilaan 'geïnstalleerd' heeft, is dat we proberen het stuk in zijn totaliteit te begrijpen. Dus we beginnen niet met allerlei dingen weg te knippen omdat ze niet in onze (sic) kraam passen."

Van Hove heeft dan ook op geen enkel vlak het snoemmes gehanteerd. Op sommige momenten is dat wel jammer. Bijvoorbeeld omdat je als toeschouwer fysiek dreigt te bezwijken na drieënhalve uur braaf stilzitten. Of omdat je na verloop van tijd de bombastische taal waarin Gerrit Komrij het stuk omzette, niet meer zo sérius kunt nemen. Zou u niet gaan schateren als men u aansprak met "welaan, vermete! ..."? Er is ook nergens geprobeerd de zelfanalyses van de personages wat subtielier aan te brengen. Als we in Carlos, na drie uur smartelijk liden, nieuwe kracht voelen opborren, komt hij ons botweg vertellen dat hij gelouder is door zijn liden. Niet knippen in dit stuk is misschien de moedigheid, maar toch niet de verstandige beslissing.

Ook buiten de tekst is de opvoering wat overladen. De Tijd is een gezelschap waar aan de scenograaf een opmerkelijk belang wordt toegeschreven (denk aan de tentoonstelling die in september liep rond scenograaf Jan Versweyeld). Wat de dekorploeg gepresteerd heeft is knap, maar alleen omdat alles zo overvloedig is, omdat er zoveel aan gewerkt is, omdat er zoveel techniek mee gemoeid is. Maar meer dan respect voor deze noeste arbeid kunnen wij niet opbrengen, want het hoeft niet dat duidelijke elementen nog eens visueel worden geëxpliciteerd. Voor ons zou Alva (Damaïan de Schrijver) even wreed zijn zonder dolk op de borst, Lerma (Ludo Buschots) even nieuwsgierig zonder rode oortjes, prinses Eboli (Els Olaerts) even boosaardig zonder ooglapje. Er moeten geen vogeltjes uit eieren gekropen komen om aan te tonen dat Carlos' vastberadenheid gerijpt is.

Knap is wel de keuze van een Engelse Country Club-atmosfeer om het formalisme van het protocol aan het hof te vertalen. Van Hove laat hiermee een interpretatie toe die niet beperkt hoeft te worden tot het Spaanse hof van de 16e eeuw. De inkleding maakt het mogelijk het stuk te interpreteren als een stuk voor alle tijden. De 16 vlaggen in het decor doen bijvoorbeeld meer denken aan het Europa van '92 dan aan 'het rijk waar de zon nooit onderging'. Hetzelfde geldt voor de kostumering. Elisabeth (Ilse Uitterlinden, met de afgrijpselijkste diftongen ooit gehoord) en haar hofdames zijn klassiek gekleed, terwijl Filips een pak draagt en Carlos iets in Collegestyle.

Don Carlos, het kan een stuk van alle tijden zijn en dat zou het nog meer geworden zijn als de overladenheid geen barrière was tussen vroeger (een 18de eeuwse schrijver over de 16de eeuw) en nu. Niettemin blijft het boeiend te weten hoe het gevecht van een jong regisseur met een oude tekst afloopt. Als ik **kamprechter was zou de regisseur al extra-punten krijgen voor de durf waarmee hij de uitdaging aanging.** Geert Sels

Wie acco troeft, wint altijd

Met een acco-aandeel
15 tot 20 % vermindering op
al je winkelaankopen.

a
acco

tiensstraat 129, 134-138

vesaliusstraat 11

Thierry De Mey brengt filmkeuze

Naar een nieuwe kijkervaring

Het behoort tot de overtuiging van Stuc-filmprogrammatoren Dirk De Wit dat het samenbrengen van films die op het eerste zicht niets met elkaar te maken hebben, een grotere en rijkere kijkervaring kan bieden, dan wanneer men die films afzonderlijk bekijkt. "Een programmatoren moet een goeie tentoonstellingsbouwer zijn," aldus De Wit. Met dat voor ogen stelde Thierry De Mey, perkussiemuzikant bij *Maximalist!* en zelf ook filmer, voor het Stuc een keuze samen van zes filmkoppels. Drie daarvan passeren deze maand nog de revue.

Het spreekt vanzelf dat niemand je kan verbieden, enkele films uit het lijstje te halen en die afzonderlijk te bekijken. De films afzonderlijk bekijken is evenwel niet de bedoeling van deze reeks. Zelfs al heb je een bepaalde film al gezien, door de combinatie met een andere ontstaat een nieuwe kijkervaring. Dirk De Wit: "Als je Bresson kunt plaatsen naast een nieuwe jonge cineast, of een onbekende oude filmmaker, dan heropen je de discussie en hernieuw je het kijken naar Bresson. En daar wil ik juist naar toe."

Pick-pocket, een film van Bresson over een student in financiële moeilijkheden die begint te stelen en uiteindelijk in de onderwereld terechtkomt, werd

door De Mey gekoppeld aan *Le salon de musique* van de Indische cineast Satyajit Ray. Hoewel Ray, net als Bresson, met zeer veel respect wordt behandeld in filmmiddens, is hij nooit echt populair geweest. Beide filmmakers hebben dan ook hun behelijkenheden. Bressons films worden gekenmerkt door een ingetogen stijl die ontdaan is van alle overtuigingen en een pessimistische levensvisie. Bovendien geeft hij er de voorkeur aan met niet-professionele acteurs te werken. Die kunnen zich beter aan zijn bedoelingen aanpassen en geven meer van zichzelf.

In een tweede filmkoppel wordt *San Clemente* van Depardon, een film over

de 'eenzaamheid in de massa', gelokaliseerd in een psychiatrisch ziekenhuis, verhelderd door hem te confronteren met *De man met de kamera* van de sovjetrussische cineast Dziga Vertov. Beide films, zo zal blijken, trachten de werkelijkheid als een dokument te registreren. Vertov is er van overtuigd dat de kamera een verheverer waarheid kan vastleggen dan het menselijk oog. Mayakowski vatte die zinswijze ooit als volgt samen: "Kunst is geen spiegel die de historische tijd weerspiegelt, maar een wapen in die strijd."

De man met de kamera is een documentaire die werd samengesteld uit materiaal van verschillende korrespondenten in heel Rusland. Het experimentele karakter blijkt uit het vertragen en versnellen, en het over elkaar heen monteren van beelden. Van deze film wordt gezegd, dat men zich geen vrolijkere documentaire kan voorstellen: de personages worden met sympathie bekeken, de verfilming ging ontgensprekelijk met plezier gepaard.

Plezier is niet meteen het woord om

Fassbinders *Die bitteren Tränen der Petra von Kant* te typeren. Dit 'Kammerspiel', dat oorspronkelijk door Fassbinder zelf als toneelstuk was geschreven maar dat hij later voor film bewerkte, behandelt de twijfel van een modeontwerperster (Margit Carstensen) aan haar vriendin (een zoals gewoonlijk schitterende Hanna Schygulla). De film is statisch en verloopt uitermate traag, maar wie zich hierin kan vinden krijgt een fascinerende visie op een lesbische verhouding.

Demey koppelde Fassbinder aan *All about Eve*, de bekendste en tegelijk meest bekroonde film uit het rijtje (zes Oscars, waaronder Beste Film). Hij zou Fassbinder geïnspireerd hebben bij het maken van *Die bitteren Tränen*.

All about Eve is een cynische film, die een doorsnee biëdt van de toneelwereld. Je vindt er de ouder wordende 'ster' (Bette Davis), de jonge actrice Eve (Anne Baxter) die carrière tracht te maken, de kritikus met de giftige pen Sanders, enzovoort. Hugo Claus zei ooit van het scenario van deze film (net als de regie van de hand van Joseph L. Manckiewicz), dat het een van de beste uit de filmgeschiedenis is. *All about Eve* is de enige film die door het Stuc twee keer gedraaid wordt.

Johan Reyniers

LEUVEN - Het weekblad *Panorama* pakt zoals elk jaar uit met een stunt om de verkoopcijfers te stimuleren. Dit jaar betreft het een reeks uitzonderlijke foto's van een aantal Vlaamse steden, waaronder Leuven. De foto's zijn gemaakt met een Panoflex-kamera, te huur voor een slordige 8000 frank per dag, die om zijn as draait, en waardoor een beeld van 360 graden ontstaat. Wat je op de foto ziet, kun je dus niet in werkelijkheid zien. Trouwens, als je er te lang naar kijkt, word je een beetje 'teu'. De duur van de omwenteling is afhankelijk van de belichtingstijd en varieert tussen 2 en 240 seconden. De 70 millimeter film draait in dezelfde richting als de lens, maar langzamer. Wij kunnen je een exemplaar van die foto's laten zien, genomen vanop een 55 meter hoge kraan. (Foto *Panorama*/Photo News)

Alternatief omgaan met geld

Waarom krekels geen kangoeroes zijn

Sinds het begin van de jaren '80 mikken meer en meer banken op het geld van de jonge spaarder. Met reclamecampagnes waarin vooral gehamerd wordt op de grote zelfstandigheid die je verwerft wanneer je een eigen bankrekening hebt, probeert men tieners en twens naar de bank te lokken. Vanuit progressieve hoek wordt die politiek meer en meer gecounterd door spaarders te wijzen op het belang van kritisch omgaan met geld. Eén van de bekendste initiatieven in dat verband is het Krekelsparen, gelanceerd door Netwerk.

Onderzoek heeft uitgewezen dat slechts 15% van de Belgen tijdens hun leven van bank veranderen. Het is dus van groot belang voor financiële instellingen dat ze erin slagen een jong publiek aan te trekken. Op die manier verzekeren ze zich immers van trouwe klanten. En dat de bankwereld dat begrepen heeft is wel duidelijk uit de talrijke initiatieven naar jongeren toe die de laatste jaren het daglicht hebben gezien.

Strijd

De strijd om het geld van de jonge spaarders werd in het najaar van 1981 ingezet door de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (ASLK) en de Generale Bank (GB). Vanuit de ASLK werd toen de Kangoeroe-rekening gelanceerd, de GB begon met de 12/21-formule. Ondertussen zijn alle belangrijke banken die initiatieven gevolgd en proberen ze elk met een eigen formule een deel van de jongerenmarkt te overerven.

Nu zijn er heel wat vragen te stellen bij de politiek die de banken volgen in hun campagnes. Men kan zich afvragen in hoeverre het beeld van onafhankelijkheid en zelfstandigheid dat aan de jongere wordt voorgespiegeld wel klopt met de realiteit. Het kan niet ontkennd worden dat jongeren over meer geld beschikken dan vroeger en dat ze er ook vrijer mee kunnen omgaan, maar het overgrote deel van de jongeren is nog

altijd financieel afhankelijk van hun ouders. Uit onderzoek blijkt trouwens dat slechts een beperkt deel van de jeugd effectief spaart met een doel op langere termijn voor ogen. Met zakgeld is men meestal maar in staat te voldoen aan de onmiddellijke noden. Het beeld dat de bankwereld van de jeugd ophangt, lijkt dus maar in beperkte mate overeen te komen met de werkelijkheid.

Omwille van die beperkte financiële middelen van jongeren, worden er de laatste jaren vanuit maatschappijkritische organisaties meer en meer bedenkingen geformuleerd bij de manier waarop men jongeren aanzet om om te gaan met hun geld. Als dan toch gespaard wordt, moet dat volgens hen op een zinnige manier gebeuren. Geld dat op spaarrekeningen terecht komt, blijft immers niet onbenut in de bank liggen. Via allerlei vormen van kredietverlening zal de bank bijvoorbeeld investeren in bedrijven of leningen toestaan aan de staat. De spaarder heeft geen enkele controle op de manier waarop zijn geld geïnvesteerd wordt.

Het is precies dat laatste aspect dat vanuit verschillende hoeken bekritiseerd wordt. Omgaan met geld zou ook moeten inhouden dat men zich de vraag stelt naar de manier waarop dat geld gebruikt wordt. Omgaan met geld krijgt zo een etische dimensie. Een duidelijk voorbeeld daarvan is de actie 'Steunt uw

bank apartheid?' die al een tweetal jaren in Vlaanderen gevoerd wordt door de Vlaamse Anti-Apartheidscoördinatie. De actie is gericht tegen banken die Krugerrands verkopen en krediet verlenen aan bedrijven in Zuid-Afrika.

Ook vanuit de vredesbeweging zijn er al initiatieven geweest om steun aan de wapenindustrie te beletten. Het probleem met zulke acties is natuurlijk dat je bijvoorbeeld je geld kan terugtrekken uit een bank die Zuid-Afrika steunt, maar dat je het dan ergens anders kwijt moet. En niets garandeert dat die andere bank enkel projecten steunt waarmee je principieel wel akkoord kan gaan. Een kwestie van prioriteiten wellicht, maar het probleem blijft.

Om uit die cirkel te geraken, zijn in binnen- en buitenland een aantal initiatieven op poten gezet die ten eerste proberen om radikaal te breken met de ondoorzichtigheid van de bestemming van spaargelden, en die ten tweede enkel gelden willen investeren in projecten die mens- en milieuvriendelijk zijn. Van die zogenaamde 'alternatieve banken' heeft de Duitse ökobank de laatste maanden wel de meeste aandacht gekregen. De moeilijkheden die ze voor haar erkenning ondervond vanwege de Duitse Bankkommissie haalden geregeld de internationale pers.

Ook in Vlaanderen zijn er voorzichtige aanzetten tot alternatieve banken. Het bekendste van die initiatieven is het Krekelsparen dat opgezet is door de organisatie Netwerk. Het initiatief loopt in samenwerking met de ASLK.

Ok

De formule Krekelsparen komt voor een groot deel overeen met de klassieke spaarformules. Een Krekelspaarder neemt een gewone ES-rekening bij de ASLK en geniet daarbij van alle voordelen die andere spaarders ook hebben: hij behoudt zijn volledige spaargeld, hij ontvangt interest, eventueel een getrouwheidspremie, kan een spaarabonnement nemen enzovoorts. Het verschil met de klassieke spaarformules zit in het kontract dat Netwerk met de ASLK afgesloten heeft.

Voor het totaal aan spaargeld dat via Krekelsparen wordt binnengebracht, krijgt Netwerk van de ASLK een zogenaamde aanbrengvergoeding van 1,2%. Konkreet betekent dat dat 1,2% van het bedrag dat gedurende een jaar op de Krekelspaarrekeningen staat naar Netwerk gaat. Die 1,2% gebruikt de ASLK dus niet voor eigen investeringen. Daarnaast kan de Krekelspaarder op vrijwillige basis zijn interest geheel of gedeeltelijk aan Netwerk afstaan.

Als Krekelspaarder steun je dus Netwerk. Wat houdt dat nu precies in? Netwerk is een organisatie die in juni 1982 gesticht werd. Het idee ontstond nadat de BRT-Ommekaarploeg een programma bracht over Netwerk Selshilfe Berlin. NSB is een Berlijns solidariteitsfonds dat vernieuwende projecten steunt. Ze raken aan geld doordat de leden van NSB 1% van hun loon afstaan. In de beginperiode werd bij Netwerk dezelfde methode gevolgd, maar op dit moment vraagt men van de leden een jaarlijkse bijdrage van 1000 Bfr. Naast de ledenbijdrage haalt Netwerk zijn financiën vooral uit de inkomsten van het Krekelsparen.

De uiteindelijke bedoeling van dat alles is een 'netwerk' op te zetten van vernieuwende, alternatieve projecten. Vooraleer projecten in aanmerking komen om financieel ondersteund te worden, moeten zij echter voldoen aan een aantal voorwaarden, de Netwerk-'filosofie'. Zo wordt bijvoorbeeld gevraagd dat de lonen genivelleerd worden en dat er socialisatie is van de winst. Om de gedachtegang af te ronden: wanneer iemand aan Krekelsparen doet, weet hij dat hij projecten steunt die aan strenge voorwaarden voldoen. Zijn geld gaat zeker niet naar de wapenindustrie of naar Zuid-Afrika.

Tenminste, dat is de uiteindelijke bedoeling van het initiatief Netwerk: een volwaardige alternatieve bank worden, zoals de ökobank in Duitsland er een is. Vooraleer zelfs maar in aanmerking te kunnen komen om als bank erkend te worden, moet ze volgens de toelatingsvoorwaarden van de Bankkommissie al over 50 miljoen eigen middelen beschik-

Kringraad

Na een uitvoerige discussie beslist de Algemene Vergadering op dit jaar meerdere werkgroepen op te zetten rond de volgende thema's:

De werkgroep *studiedruk* gaat de bestaande studiedrukproblemen onderzoeken, en werken aan mogelijke oplossingen.

De werkgroep *akademische graden* onderzoekt op een kritische wijze de voorstellen tot wijziging van de Wet op de Akademische Graden (de kaderwet die het hele universitaire onderwijs regelt), die recentelijk door de Vlaamse Interuniversitaire Raad werden geformuleerd.

De werkgroep *eerste kandidatuur* rekent interessante onderwerpen als ingangsexamen, monitoraten en profexams tot haar domein.

In de werkgroep *universiteit en maatschappij* wordt ernstig nagedacht over de maatschappelijke taak van een universiteit, en wat dit zoal impliceert.

De werkgroep *Erasmus* maakt een evaluatie op van de recente Erasmusontwikkelingen, verzamelt praktische tips voor in Erasmus geïnteresseerde studenten en probeert de opgedane ervaringen om te zetten in concrete voorstellen naar de toekomst toe.

Enkele mensen gaan zich tenslotte bezig houden met het verder uitschrijven van het *kringvademekum*, een praktische gids voor alle kringpresidia.

Mensen die geïnteresseerd zijn in een van deze onderwerpen kunnen altijd contact opnemen met Kringraad ('s Meiersstraat 5) om eventueel in deze werkgroepen te participeren.

Als studentenvertegenwoordiger in de Akademische Raad voor de groep Positieve Wetenschappen wordt Gert Van Assche verkozen. Paul Vandeput wordt verkozen als voorzitter van Kringraad voor het academiejaar 1988-1989.

Sociale Raad

Sociale raad gaat al even entoesiast van start, en richtte vorige algemene vergadering een aantal werkgroepen op, met als bedoeling te werken rond de externe democratisering van het onderwijs, kort gezegd rond het wegwerken van de drempels naar de universiteit. Maar het gaat verder dan dat: volgens de statuten van Loko, de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie, heet immers breedspreekbaar "het geheel van maatschappelijke problemen zoals die zich voordoen aan de student als jonge intellectueel met een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid, tijden: en na zijn studies". Ook mensen van buiten de raden van de koepel zijn dus meer dan welkom; sociale raad is zeker te bereiken tijdens de kantooruren - en ook wel tijdens andere uren - in 's Meiersstraat 5, of op het telefoonnummer 22.95.41.

Nu tijdig moeizaam discussiëren tijdens nachtelijke uren baarde de Algemene Vergadering van Sociale Raad:

Werkgroep *Studiefinanciering*: studietoeloen, studietoeleningen, bezuren, regeringsgeld, noem maar op. Hoe studies gefinancierd worden, vooral in dit land en vooral aan de universiteit.

Vorig jaar werkte een denkgroep van de Raad voor Studentenvoorzieningen rond studentenhuisvesting. De

Werkgroep *Huisvesting* zou daarop voortbouwen en onder meer bezig zijn met de *koedwetsrijd* binnen de komende "week van de veiligheid".

Hierboven heb je al kunnen lezen dat Kringraad een Werkgroep Akademische Graden opstart. Daar er aan Erasmus-akademische graden duidelijke sociale consequenties verbonden zijn, wil ook Sociale Raad zijn zegje hebben, en funktioneerde deze werkgroep in samenwerking met Kringraad. Een tweede werkgroep die eventueel met Kringraad zou samenwerken heet - toevallig of niet - Werkgroep *Glasnost*. Bedoeling is Sociale Raad, maar ook de hele koepel naar de studenten toe te brengen. En een derde "gemeenschappelijke" zou de theoretisch-principiële Werkgroep *Onderwijs en Maatschappij* kunnen worden, al heet het bij Kringraad Universiteit en Maatschappij.

Verder heet hangijzer wordt behandeld in de Werkgroep *Kursussen*, rond de Acco-problematiek, de kursusediensten en zo meer. En hier als laatste, maar zeker niet te verwaarlozen: de Werkgroep *Anti-racisme*. Begonnen vorig jaar en uitgegeerd tot een heus Anti-Racistisch Front, is deze werkgroep - bijvoorbeeld met de voorbije gemeenteraadsverkiezingen in het achterhoofd - meer dan ooit essentieel. Werk aan de winkel, dus.

UIT DE RADEN

ken. En die heeft Netwerk nog lang niet bij elkaar. Daarom dat men met de ASLK wil blijven samenwerken.

Maar die samenwerking betekent natuurlijk ook dat Krekelspaarders uiteindelijk maar voor een zeer beperkt gedeelte van hun spaargeld beslissen wat er mee gebeurt. Ook binnen de eigen Netwerkragen zorgt dat verbod trouwens voor discussie. Schakelt men zich zo immers niet juist in de kapitalistische structuren waar Netwerk tenminste voor een deel van wil loskomen? De vraag stelt zich dan in hoeverre Netwerk trouw kan blijven aan zijn eigen principes. Volgens Jan Larosse, medewerker van Netwerk, moet er vanuit de praktijk gezocht worden naar een basis voor een vernieuwde filosofie, zonder daarbij principiële toegevingen te moeten doen.

Drummen

Mooi gezegd, maar waarschijnlijk moeilijker te realiseren.

Het Krekelsparen lijkt ondertussen een formule te zijn die vooral de laatste twee jaar een behoorlijk succes kent.

Gestart in 1984, zijn er nu ongeveer 4000 Krekelspaarders. In 1987 verduubelde het aantal van 1595 naar 3017. Vlaanderen telt ondertussen ook al 114 erkende Netwerkprojecten. De werving van leden verloopt echter minder vlot. Hun aantal stagneert rond de 500. Misschien zit de Netwerk-filosofie daar wel voor een deel tussen. Volgens de mensen van Netwerk is er echter zeker nog een breed publiek dat zich door de ideeën van solidariteit aangesproken kan voelen. Vandaar dat Netwerk besloten heeft zich nu ook specifiek naar een jong publiek te gaan richten, vooral dan met de formule van het Krekelsparen. Het wordt weer drummen op de jongerenmarkt.

Erik Paredis

KRUISWOORDRAADSEL

Natuurlijk los ook jij ons kruiswoordraadsel in een handomdraai om. Elke week opnieuw. Maar je vergeet steeds de oplossing bij ons in de bus te gooien. Zo greep je vorige week naast een novelle van Brakman. Die is voor Christina Luyckx uit de Kardinaalstraat. Als jij deze week met een boek van Gerrit Krol aan de haal wilt gaan, zul je je een beetje moeten haasten. Geen tijd verliezen dus.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1. Handschriftkundige 2. Keer omgekeerd - zuivelprodukt 3. Zoo in Nederland - ponje 4. Fuif - iets dat lijkt op/doet denken aan skiën is... 5. Plaats in Nederland - emenatie 6. Water in Friesland - deel van gereedschapstijp 7. Nieuw tijperk - Frans voegwoord 8. Verzuim 9. Kleine courtoisane uit eind 19de eeuw, uiterst bedreven in de rijkunst 10. Lichaamsdeel - mijt.

Vertikaal - 1. Aardewerk - familielid 2. Ondermaanse - afstammelingen 3. Meetinstrument - het Blauwe Fabriekje 4. Voortreffelijkheid 5. Fout 6. Persoonlijk vnv. - stoomschip 7. Vertrouwen in iemands rijkunst 8. Groente - verorbere 9. Schilder - persoonlijk vnv. 10. Kalm.

Woensdag 26 oktober heeft er om 20.00 uur een debat plaats over kritische omgaan met geld. Auditorium Gaston Eyskens, Dekenstraat 2 (zie ook de Agenda)

Bevrijdingsteoloog Ed de la Torre

Antwoorden op Filippijnse vragen

De Filippijnen zijn een deel van de wereld dat in onze Westerse media met de regelmaat van de klok opduikt: eerst was er de verdrijving van diktator Marcos door het volk en de machtswisseling ten voordele van de 'sympatieke' president Cory Aquino. Later volgden de vele pogingen tot staatsgreep door de aanhangers van Marcos en de groeiende ontevredenheid bij het volk omdat de beloofde hervormingen steeds langer op zich lieten wachten. Aquino schrok er niet voor terug om daar hardhandig op te reageren: Filippijnen werden uiteengeschooten, doodseskaders deden hun werk, ... Een man die zich al van in de jaren '60 actief inzet voor het welzijn van het Filippijnse volk is de priester, dichter, muzikant en schilder Edicio de la Torre. Dinsdagavond is deze bezieler van de Filippijnse bevrijdingsteologie op uitnodiging van 'Kristenen voor het socialisme' te gast in Leuven.

De Filippijnse bevrijdingsteologie kan je niet echt vergelijken met haar bekende voorganger, de Latijns-Amerikaanse bevrijdingsteologie. Deze laatste is theoretisch veel dieper uitgewerkt dan de Filippijnse bevrijdingsteologie. Dat heeft zo zijn redenen: teologie is nooit erg in trek geweest op de Filippijnen en de degelijkheid van het onderricht aan de seminaries en de universiteiten liet dan ook veel te wensen over. Bovendien bereiken maatschappelijke bewegingen die op verandering gericht zijn en waarin gelovigen hun plaats vinden vooral gewone gelovigen en niet direkt 'systematische nadenkers' over teologie.

Door die sterke nadruk op een gefundeerde theorie stelt de Latijns-Amerikaanse bevrijdingsteologie, zeker bij monde van de vroege auteurs zoals Gutierrez, Segundo, Alvez, ..., zeer zware eisen aan bevrijdingsbewegingen. Vooral aler men deze laatste vanuit kristelijk perspectief goedkeurt, moet alles ongeveer perfect zijn: het moet een visie hebben, een korrekte benadering van macht. Er zijn welomschreven reserves tegenover het gebruik van wapens en tegenover het marxisme als analytisch apparaat.

Onvolmaakt

In verband met de Filippijnse bevrijdingsbeweging zijn er weinig van die voorwaarden vervuld: Ed de la Torre omschrijft die beweging als allesbehalve volmaakt, ze maakt massa's fouten, wordt geleid door marxisten, is verward in een gewapende strijd en heeft helemaal geen uitgewerkte teologie.

Ed de la Torre vindt het echter juist één van de taken van een bevrijdingsteologie dat zij de kristenen die zich in een bevrijdingsstrijd engageren duidelijk maakt dat elk proces waarin men zich engageert onvolmaakt is, in zijn historische, authentieke dimensies. Dat inzicht bevrijdt van een zeker perfectionisme en idealisme dat jarenlang opgebouwd wordt. Het geeft tegelijkertijd de dimensie van de zelfkritiek en de rustige bereidheid te bekennen dat er fouten zijn.

klein procent van de bevolking gaat lopen met het overgrote deel van het totale inkomen en bezit ook het overgrote deel van de grond, de fabrieken en de produktiemiddelen. Ook de politieke macht en de kulturele en pedagogische middelen concentreren zich in deze kleine groep. Het feit dat het land vastzit in het web van het internationaal economisch imperialisme maakt de dingen alleen nog erger. Vandaar de noodzaak van sociale hervormingen.

Elite

Deze evolutie in zijn denken maakte Ed de la Torre door in de jaren dat Marcos het op de Filippijnen nog voor het zeggen had. Tijdens die periode werd hij trouwens twee keer gevangen gezet en gefolterd. Maar ook na de machtsovername door de 'demokratisch verkozen' president Cory Aquino blijft hij sociale hervormingen nastreven. Ed de la Torre bestempelt Aquino wel als een meer demokratische figuur dan Marcos. Oorspronkelijk wou ze zelfs het 'demokratisch systeem' herstellen dat in de Filippijnen tot voor de afkondiging van de krijgswet in 1972 bestond, alhoewel dat ook slechts een 'elite-democratie' was.

Daartegenover plaatst hij echter de feitelijke ontwikkeling van het regime: na eerst politieke strijd gevoerd te hebben met het militaire apparaat, heeft Aquino zich uiteindelijk geplooid naar de eisen van de militairen. Zo werden progressieve ministers de laan uitgestuurd en groepen 'vigilantes' (burgerwachten die eigenlijk doodseskaders zijn) werden toegelaten. Aquino is ook gestopt met elke serieuze poging tot fundamentele hervorming van het land. Ze stelt zich bovendien steeds minder onafhankelijk op tegenover de Verenigde Staten.

Zondaars

Ed de la Torre heeft zelf een proces doorgemaakt van kulturele interesse voor het Filippijnse volk naar politieke betrokkenheid bij de strijd van dat Filippijnse volk. Op een bepaald moment was hij zeer druk bezig met het ontwikkelen van een eigen 'Filippijnse teologie'. Een dergelijke teologie houdt zich in eerste instantie bezig met Filippijnse vragen. De vragen die de individuele Filippijners aan Ed de la Torre stelden, waren vaak traditionele religieuze vragen zoals "Wij zijn zondaars. Hoe kunnen wij gered worden?", maar anderzijds werden er ook vele niet religieuze vragen gesteld zoals "Wij zijn arm en verdrukt. Waarom? Hoe kunnen we gespaard blijven van armoede en verdrukking? Hoe kunnen we gerechtigheid verkrijgen?"

Op die manier werd hij gekonfronteerd met het sociale probleem van de Filippijnen, namelijk de verkeerde economische verdeling in het land: een zeer

Volgens Ed de la Torre hebben de priesters, de gelovigen en de kerk in het algemeen een zeer specifieke taak bij het nastreven van sociale hervormingen. Het Bijbelse gebod 'Het koninkrijk Gods is op komst, bekeer u' is nog steeds van toepassing. Hedendaagse kristenen die gekonfronteerd worden met een veranderingsproces op weg naar een meer menselijke en rechtvaardiger maatschappij moeten zich bij dit proces aansluiten. Vanuit het kristelijk geloof moet er dus gevochten worden voor de schepping van een nieuwe maatschappij die de Filippijners een menswaardiger leven kan bieden. Een taak die Ed de la Torre tot zijn levensdoel heeft gemaakt.

Carla Rosseels

Ed de la Torre over de politieke situatie en bevrijdingsteologie op de Filippijnen, dinsdag in de Kleine Aula, om 20.00 u.

5 AGENDA

Samenstelling: Alexandra Meils

Maandag 24 oktober

- 18.00 u EUCCHARISTIE Gedachtenisviering Toegepaste wetenschappen, in Kerk Lerveveld, Waversebaan 220, Heverlee.
- 20.00 u DANS Cyclus Dans en Religie door Katrien Dewaele, in zaal van Meisjescentrum, org. UP.
- 21.00 u FILM Les Valseuses (Bertrand Blier), ingeleid door Dirk Lauwaert, in de Vlaamse leergangen, achter het stadhuis, ink. 80/100, org. Stuc.
- 22.00 u BARANMATIE Nicholson, in Stucbar, ink. gratis, org. Stuc.

Dinsdag 25 oktober

- 17.00 u VERGADERING Openingsvergadering van Wetswinkel Leuven, waar de werking nader wordt toegelicht, in Nieuwe Valk, ink. gratis.
- 20.00 u KURSUS Start cursus Semiotiek (11 dinsdagavonden), in 't Stuc, eerste verdieping, org. Universitaire Werkgroep Literatuur.
- 20.00 u TEATER Don Carlos, De Tijd van Ivo van Hove, over de zoon van Filips II, in stadsschouwburg, ink. 150/250 (100/180 met steunkaart), org. Stuc.
- 20.00 u LEZING In naam van de liefde strijden: Ed de la Torre over de politieke situatie en bevrijdingsteologie op de Filippijnen, in Kleine Aula, org. Kristenen voor het socialisme ism UP.
- 20.00 u DEBAT Tele-top over het toekomstig medialandschap, met Cas Goossens (BRT), Carlo Gepts (VTM), Greet De Leenheer (Sky Channel) en Pierre Chevalier (mediakommis-sie), moderator Prof G. Fauconnier, in zaal MZI 03.18, ink. 30/60, org. Europakring.
- 20.00 u VERGADERING Eerste verkenkende bijeenkomst rond koncilair proces over gerechtigheid, vrede en behoud van de schepping, in Parochiecentrum, Jan Stasstr. 2, org. UP.
- 20.30 u FILM Selektie Thierry De Mey: Pick-pocket van Bresson, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.
- 21.00 u JAZZ 'Jazz it Live': Stof Stofelen, Koen Leeman, Sus Proost, Dirk Schreurs, in Het Geflatteerd Portret, Ravenstraat, ink. gratis.
- 23.00 u FILM Selektie Thierry De Mey: Le salon de musique van S. Ray, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.

Woensdag 26 oktober

- 18.15 u EUCCHARISTIE Internationale viering, voorgegaan door Mgr. Peter Dery (Ghana), mmv buitenlandse studenten, in Groot Begijnhof, org. UP.
- 20.00 u DEBAT Geld alleen maakt niet gelukkig, maar ..., over het sociaal rendement van geld, met vertegenwoordigers van CODEP, BAC, ASLK, Netwerk, Mercurius, Helboom, in aud. G. Eyskens, org. Polekar, Netwerk-Leuven, UP en WAEK.
- 20.00 u FILM JONI, in aud. Vesalius 02.17, ink. 100, org. University Action.
- 20.00 u SEMINARIE Democratie en Perestroika, in vergaderzaal boven het Stuc, org. MLB.
- 20.30 u FILM Selektie Thierry De Mey: De man met de kamera van Vertov, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.
- 23.00 u FILM Selektie Thierry De Mey: San Clemente van Depardon, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.

Donderdag 27 oktober

- 19.00 u UNIVERSITAIRE KONFERENTIE De wereld van de jurist: droom of daad? door Prof W. Van Gerven, in Grote Aula, ink. gratis.
- 19.45 u FILM MAK: Amerikaanse film van Peter Bogdanovich (1985) over een adolescent met monstertachtig leeuwenhoofd, in Alma III, ink. 50, org. VTK.
- 20.30 u VIDEO The naked Civil Servant, Britse film van Jack Gold (1975) met in de hoofdrol John Hurt, in Vaarstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Couterreel.
- 20.30 u FILM Filmmontages: De moeder, stille Sovjetfilm van Pudovkin over een politiek naïeve vrouw wier man (een dronkaard) een contrarevolutionair is, in E. Van Evenster. 2E, ink. 75/100, org. DAF en Centrum Communikatiewetenschappen KUL.
- 20.30 u OPTREDEN Perkussiekwartet van Thierry De Mey met G.E. Octors en P. Berthet, in het Stuc, ink. 150/200, org. Stuc.
- 20.30 u TEATER In de Piste, een typische Lanoye-cocktail van dressuur, dans, waagstukken, smartappelen en sterke verhalen, van Tom Lanoye, in aud. Minnepoort, K. Albertin 52, ink. 200/250, org. CC Leuven.

Vrijdag 28 oktober

- 19.00 u LEZING Krisna-Bewustzijn: over de wezenstaat van het zelf en reïncarnatie, warme maaltijd, in Studio 1, P. Lebrunstr. 26, ink. 50, org. Krisna.
- 20.00 u FESTIVAL International Costume Festival: nationale groepen stellen elementen uit hun cultuur voor, in Isot.
- 20.30 u FILM Selektie Thierry De Mey: Die bittere Tränen von Petra der Kant van Fassbinder, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.
- 23.00 u FILM Selektie Thierry De Mey: All about Eve van Monckiewicz, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.

Zaterdag 29 oktober

- 20.30 u FILM Selektie Thierry De Mey: All about Eve van Monckiewicz, in Stuczaal, ink. 80/100, org. Stuc.
- 20.30 u TEATER De Honderdste Nacht, Japanse eenakter van Yukio Mishima, geregisseerd door Christiaan Matheve, op de zolder van De Spuyte, aan het sportkot, ink. 270 (met Japanse hapjes), org. Spuyte.

Maandag 31 oktober

- 21.00 u FILM Samson and Delilah (Céline B. Demille), ingeleid door Dirk Lauwaert, in de Vlaamse leergangen, achter het stadhuis, ink. 80/100, org. Stuc.

TENTOONSTELLINGEN

Schilderijen Albert Embrechts: tot 25 oktober, van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 u, in Stedelijk Museum.
Museumtrip China, Hemel en Aarde: op 26 oktober, 19.00 u vertrek Stuc, in Museum voor kunst en geschiedenis te Brussel, ink. 450/500 met busreis.

UITSLAG GASTHUISBERG

DE EERSTE VIJF

Jongens Meisjes

Bert Pauwels (4:14:00)	(5:23:09) Claire Sneyers
Johan Claessen (4:17:91)	(5:35:30) Lies Maeyens
Harry Van der Burgt (4:25:46)	(5:56:67) Sigmund Van de Velde
Peter Tassent (4:28:52)	(6:00:88) Nausikaa Glorieux
Erik Schroyen (4:28:92)	(6:03:81) Ingrid Dressens

GASTHUISBERG - Geenloper, geen supporters, geen regen. Veel hebben de thuisblijvers niet gemist aan de woensdag gelopen Grote Prijs. Na afloop werd nog wat gesport (gezongen en gesprongen) voor de gratis vaten en kon over glorierijke prestaties worden nagekaart. Een grote tevredenheid daalde neer over allen.

(Foto Filip Dutoit)